

Øst-Timor

Formålet med samarbeidet er langsiktig statsbygging ved å bistå myndighetene i deres arbeid for godt styresett, fattigdomsbekjempelse og økonomisk vekst. Norges innsats er konsentrert om godt styresett, olje og energi samt kvinner og likestilling, med kompetansebygging som sentral komponent. Bistanden til Øst-Timor i 2006 ble i stor grad preget av den politiske og sikkerhetsmessige krisen som brøt ut forsommeren 2006.

Budsjettstøtte

Norge støtter flergiverfondet Consolidated Support Program (CSP). Ett av målene med budsjettstøtten er å bedre finansforvaltningssystemet. Selv om krisen resulterte i at flere ministerier var stengt i lange perioder og forbruket av midler var svært lavt, ble det oppnådd enkelte resultater innen helse og utdanning i 2006.

Styresett og menneskerettigheter

Norge støtter tiltak rettet mot styrking av justissektoren og parlamentet. Justissektoren kom under ytterligere press med økt arbeidsbyrde etter krisen i 2006. Parlamentet opphørte å fungere under krisen og er generelt blitt svekket. Norge støtter også et prosjekt i samarbeid med UNICEF om rettsvern for barn og fødselsregistrering.

Fred og forsoning

Norge ble anmodet av myndighetene om å spille en rolle i forsoningsprosessen etter krisen i 2006. Biskop emeritus Gunnar Stålsett påtok seg oppgaven på oppdrag fra norske myndigheter.

Energi og naturressursforvaltning

Siden 2003 har det vært et langvarig institusjonssamarbeid mellom Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Øst-Timor innen kraftsektoren. Norge er en sentral giver på vannkraft og strømforsyning. Miljøkonsekvensanalyser er utarbeidet forut for bygging av kraftverk.

Innen oljesektoren er Norge en meget sentral støttespiller og finansierte i 2006 bl.a. ni rådgivere. Det ble også gitt bistand til verifiseringsprosessen av Extractive Industries Transparency Initiative (EITI). Arbeidet med utlysning på sokkelen gikk som planlagt.

Humanitær bistand

Krisen i 2006 førte til store ødeleggelse på det norskfinansierte elektrisitetssystemet i hovedstaden Dili. Norske bistandsmidler ble brukt til reparasjon av nett og strømmålere. Det ble gitt støtte til midlertidige boliger for internflyktninger gjennom Flyktningehjelpen samt støtte til FN's Flash Appeal.

Fakta

Anslått folketall (2005): 1,0 millioner
Brutto nasjonalinntekt/innb. (2005): 600 USD (MUL)
Økonomisk vekst (BNP) pr. år 2000-05: 2,5%
Økonomisk struktur, som andel av BNP (2005): Jordbruk, industri, tjenester: Ikke tilgjengelig
Underernæring blant barn under 5 år (2003): 46%
Dette er en sterk indikator på fattigdom og matmangel (sult). Alle tall over 30% regnes som svært høye
Indeks for menneskelig velferd (HDI) Nivå 2004: 0,512. Et land mellom 0,500 og 0,800 regnes for å ha et middels velferdsnivå.
Endring: Ikke tilgjengelig
Barnedødelighet per 1000 (2005): 61
Endring 2000-2005: 41
Mødre dødelighet per 1000 fødsler (2000): 6,6
Hiv-smittede, andel av befolkningen 15-49 år (2005): Ikke tilgjengelig
Barn i barneskolen (2005): 97,8%
Analfabeter blant 15-24 år (2004): Ikke tilgjengelig
Antall jenter i forhold til 100 gutter under utdanning (2005): i barneskole (primær)/ungdomsskole og videregående skole (sekundær)/høyere (tertiær): 92/100/Ikke tilgjengelig
Kvinneandel i parlamentet (2006): 25%
Skogareal (endring 1990-2005, negative tall betyr avskoging i prosent): Ikke tilgjengelig
Vernet areal for biologisk mangfold (2005): 1,2%
Korrupsjonsnivå i følge TIs persepsjonsindeks (2006): Ikke tilgjengelig. Indeksen måler oppfatningen av korrupsjon. Den går fra 10 til 0, hvor 10 er helt rent og 0 er helt korrupt
Spesielt sårbart land, i følge OECD/DAC (2006): Nei
Forsvarsutgifter, som andel av BNP (2005): Ikke tilgjengelig
Bistandsnivå per innbygger (2005): 189 USD
Bistand som andel av BNI: 33,5%
Samlet norsk bistand: 93,121 millioner kroner (unntatt kap.post 167 "Flyktningetiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp")

Mer informasjon:

Den norske ambassaden i Jakarta, se Øst-Timor: www.norway.or.id
Utenriksdepartementets landsider for Indonesia: www.landsider.no/land/indonesia
Norad: www.norad.no

Bilateral bistand (ekskl. kap.post 167¹⁾) til Øst-Timor fordelt på ulike kanaler, 2006 (NOK 1000)

Bistandskanal	Total	% av samlet
Stat-til-stat med mer ²⁾	45 218	48,6 %
Norsk NGO	18 254	19,6 %
Multi-bilateral ³⁾	29 649	31,8 %
Totalt	93 121	100,0 %

- 1) Kap.post 167 "Flyktningetiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp"
- 2) Herunder offentlige institusjoner, departement, konsulenter, privat sektor etc.
- 3) Øremerket bistand kanalisert gjennom multilaterale organisasjoner

Bilateral bistand¹⁾ (ekskl. kap.post 167²⁾) til Øst-Timor fordelt på resultatområder, 2006 (NOK 1000)

Resultatområder	Total	% av samlet
Helse, utdanning og annet innen sosial sektor	13 092	14,1 %
Økonomisk utvikling og handel	14 998	16,1 %
Godt styresett	14 482	15,6 %
Miljø og energi	38 582	41,4 %
Nødhjelp og annet uspesifisert	11 967	12,9 %
Totalt	93 121	100,0 %

- 1) Inkl. multi-bilateral bistand
- 2) Kap.post 167 "Flyktningetiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp"